

„E”
 („KSI”)
VIHKO

Sisältö

ξ

Sota ja imperialismi

<i>Bernhardi</i>	[5—10]
<i>Ruedorffer</i>	[11—19]
<i>Mackay: Kiina</i>	[20—22]
<i>Lucas</i>	[22—23]
<i>Belger</i>	[24—26]
<i>Rohrbach</i>	[27]
<i>Sartorius von Waltershausen</i>	[28—30]
<i>Cromer</i>	[33]
Ruedorffer NB 16 sivua.	
Belger NB 26 sivua.	

Englanti (1897—1911)	— 998.5 milj. puntaa
	19.97 mrd. markkaa
Saksa	5 490 milj. markkaa
	5.5 mrd. markkaa

OTTEITA SANOMALEHDISTÄ

- 1) „L'Écho de Paris”, 13. X. 1914.
 „Juniuksen artikkeli” Jouhaux'n ja Legien'in keskustelun johdosta.
„Minkä opetuksen — mikäli syndikalistimme tahtovat käyttää sitä hyväkseen — tarjoaakaan tämä Ammattiyhdis-

tysten keskusjärjestön sihteerin hra Jouhaux'n ja saksalaisen sosialistiedustajan hra Legien'in keskustelu, joka käytiin kuluvan vuoden heinäkuun 24 pnä Brysselissä! — Aika ja paikka ovat symbolisia. 'Mitä aiotte tehdä sodan välttämiseksi?' hra Jouhaux kysyi. 'Oletteko päättäneet esiintyä? Omasta puolestamme olemme valmiit vastaamaan kehotukseenne.' Ja hän on lisännyt: 'Ja siitä huolimatta, että nämä kysymykset toistettiin moneen kertaan, Legien... ei vastannut mitään. Me lähdimme Bryselistä vakuuttuneina siitä, että menetämme pakostakin luottamuksemme saksalaisten järjestöjen hyvään tahtoon.' Entä minkä johtopäätöksen hän tekee tästä epäonnistumisestaan? Siteeraan edelleen hänen tekstiään: 'Me laadimme syytekirjelmän, joka on muistutettava jokaiselle, että ainoa keino kansainvälisten suhteiden lujittamiseksi ja vakauttamiseksi on se, että kaikkialla toimitaan samoin rauhan puolesta ja sotaa vastaan.' Tapahtumat ovat vastikään todistaneet hänelle, ettei tällainen yhteistoiminta ole mahdollista. Hän pitää niitä satunnaisina ja pitää edelleenkin kiinni utopiasta, jonka erheellisyydet puistattavat, kun niitä ajattelee. Miten olisi käynyt, jos hra Legien olisi osoittautunut vähemmän rehelliseksi mieheksi ja luvannut naiiville keskustelukumppanilleen apua, jota sitten ei olisikaan annettu?" Mutta älkäämme muka ajatelko katastrofeja, joita ei ole tapahtunut. Ja edelleen opetetaan hra Jouhaux'ta:

„Hra Jouhaux'n tyypiset järkimiehet eivät erehdy myöntäessään, että on olemassa luokka- tai oikeamminkin ammatillisia intressejä... He eivät kuitenkaan huomaa erästä seikkaa, nimittäin ettei voi olla olemassa mitään ammattia maan ulkopuolella. Ennen kuin työläinen ja talonpoika samoin kuin porvarikin voivat kuulua johonkin luokkaan, heidän täytyy kuulua johonkin tiettyyn kansakuntaan... Jos siis työtätekevän on oltava tietyn maan kansalainen, ennen kuin hän voi kuulua tiettyyn luokkaan, niin maan edut ovat luokan etuja tärkeämpiä. Kansainvälisen syndikalismin koko erheellisyys onkin siinä, ettei ymmärretä tätä ilmiöiden itse luonteelle ominaista riippuvaisuutta. Kysymys ei ole luokkaetujen aliarvioimisesta. Kysymys on niiden paikan määrittelystä... Internationalismin väärät dogmit eivät kestäneet tuntiakaan ilmeisen kansallisen välttämättömyyden edessä... Me kehotamme heitä" (heitä, syndikalisteja) „vain, että he ottaisivat oppia tästä sodasta

ja että he ryhtyessään miettimään luokkaetujaan miettisivät niitä sitomalla ne kansakunnan etuihin. Silloin meidän on helppo päästä sopimukseen." *Junius*. (Artikkelin loppu.)

2) „*Volksrecht*“, n:o 241, 16. X. 1914.

W. „Mitä sodankäynti on tullut tähän mennessä maksaamaan.”

Sotakulut:

Kahden ensimmäisen sotakuukauden ajalta
 kaikki sotaa käyvät valtiot — 6 250 milj. frangia
 Saksa — 1 800 milj. markkaa = 2 250 milj. frangia

siinä luvussa Itävallankin osalta, jonka finanssit ovat vallan rempallaan

<i>Englanti</i> — — — — —	2 150	
(niistä ehkä $\frac{1}{3}$ omia)		
		4 400 milj. frangia
<i>Ranska</i>	1 040	„ „
<i>Venäjä</i> 300 milj. rpl. =	750	
Σ =	6 190	„ „
<i>Venäjä</i> —	750	
<i>Ranska</i>	1 040	
	1 790	

$$6\,250 - 4\,400 = 1\,850 - 1\,040 = 810$$

„Seuraavat kahdeksan sotaviikkoa koituvat kahta kalliimmiksi”...

Leroy-Beaulieu — ks. „*L'Humanité*” — laskee kunkin 5 suurvallan osalle miljardin kuukaudessa 7 kuukauden aikana. $5 \times 7 = 35 + 15$ pienten ja puolueettomien valtioiden osalle. $\Sigma = 50$ miljardia.

Kristilliset papit sodasta:

Pappi *Babut* (ranskalainen) esitti *julistusehdotuksen* (ja lähetti sen saksalaisille papeille):

„Levottomina ja huolestuneina selkkauksen johdosta, joka on aiheuttanut hävitystä ja verenvuodatusta Euroopassa, allekirjoittaneet Saksan, Englannin, Itävallan,

Ranskan, Venäjän, Belgian ja Serbian kristityt julistavat:

1° Kiintyneinä kukin syvästi isänmaahansa he eivät halua tehdä eivätkä puhua mitään sellaista, mikä ei olisi sen vilpittömän ja palavan isänmaanrakkauden mukaista, joka heitä innoittaa,

2° mutta samalla he eivät saata unohtaa eivätkä kiistää sitä, että jumala on kaikkien kansakuntien jumala ja kaikkien ihmisten isä, että Jeesus Kristus on kaikkien pelastaja; että hän on käsenyt seuraajiansa pitämään toisiaan veljinään ja rakastamaan toisiaan kuin veljiään ja että, kuten pyhä Paavali sanoo, evankelisessa uskossa ei ole juutalaista eikä kreikkalaista, ei ole orjaa eikä vapaata — eikä siis ole myöskään saksalaista eikä ranskalaista, ei itävaltalaisista eikä venäläistä, vaan kaikki ovat yksi Kristuksessa.

Siitä syystä he lupaavat jumalan kasvojen edessä ja jumalan avulla karkottaa sydämestään kaiken vihan niitä kohtaan, joita heidän on sanottava tällä hetkellä vihollisikseen, ja tehdä heille tilaisuuden sattuessa hyvää; käyttää kaikkea omaamaansa vaikutusvaltaa siinä mielessä, että sotaa käytäisiin mahdollisimman humanisesti, että voittaja, kuka hän lieneekään, ei käyttäisi väärin voimaansa, että kunnioitettaisiin heikkojen persoonaa ja oikeuksia; he lupaavat rakastaa entisellä veljenrakkaudella omia uskonveljiään, olkoot he mitä kansallisuutta tahansa, rukoilla jumalaa poikkeuksetta kaikkien sodanuhrien puolesta, pyytää häntä palavasti, että hän muuttaisi sodan kauhut mahdollisimman pian siunaukselliseksi oikeudenmukaiseksi ja lopulliseksi rauhaksi ja että havaitsemamme onnettomat ja julmat tapahtumat lähentäisivät jumalan valtakunnan tulemusta.”

(„*Journal de Genève*”, 17. X. 1914.)

Tämä kirje on kirjoitettu elokuun 4 pnä 1914. Kunnianarvoisa pastori hra *Babut* lähetti sen Nimesistä Berliiniin saksalaiselle hovisaarnaajalle hra *Dryanderille*.

Mainittu *Dryander* vastasi hänen itsensä ja lisäksi kahden muun papin (*Lahusenin* ja *Axenfeldin*) allekirjoituksilla varustetussa, 15. IX. 1914 päivätyssä pitkässä kirjeessä („*Journal de Genève*”, 18. X. 1914), että muka

...„me ilmoitamme mielellämme suostuvamme 1. ja 2. ehdotukseen. Ne muodostavat osan kaikkien kristittyjen

yhteisestä omaisuudesta. Isänmaallisuus ja kristillisyyt eivät sulje pois toisiaan, vaan päinvastoin ovat toistensa edellytyksenä” —

muun taas me hyväksymme periaatteessa, mutta emme voi allekirjoittaa, koska emme halua antaa *edes pienintäkään* aihetta luulla, että Saksa kävisi sotaa noudattamatta humanisuuden etc. periaatteita. Me emme muka tahtoneet sotaa, me olemme rauhaarakastava kansa etc. etc. Hyökkäävänä puolena ovat englantilaiset ja muut etc. etc. j.n.e.

- 4) NB. „Volksrecht” (1914) n:o 239 („Ikuista rauhaa kohti”) ja n:o 242 (Bernstein)
 „Frankfurter Zeitung” (1914) n:o 291 (II aamupainos)
 20. X. (Scheidemann puoltaa sotaa).

BERNHARDI. „SAKSA JA TULEVA SOTA”

- 5) *Friedrich von Bernhardi*. „Saksa ja tuleva sota”.
 Berliini 1913 (6. painos) (345 sivua).
 6. painoksen esipuhe päivätty *helmikuulle 1913*.
 Tyypillinen sotahenkinen kirja, jossa valitetaan saksalaisten rauhanrakkautta etc. etc. Tekijä siteeraa usein nykyaikaista sotaa käsittelevää **kaksiosaista** teostaan.
 Ylistellään sotaa, sen välttämättömyyttä („luovana ja puhdistavana voimana”: s. 9)... [I luku. „Oikeus sotaan”; II luku. „Sodan välttämättömyys”.]
 Surkutellaan sitä, että Saksa passasi Marokon selkkauksessa ja antoi periksi Ranskalle (s. 17 ja muualla).
 „Kristillinen moraalit on persoonallista ja yhteiskunnallista moraalit eikä voi olla olemukseltaan koskaan poliittista” (24—25).
 Viha *socialidemokraatteja* kohtaan: nämä muka ovat puoluetistelussa „periaatteessa valheen ja parjauksen kannalla” (32). He muka „kannattavat vallankumousta” (73)... (idem, 75)

Hegel, Luther kannattivat sotaa etc.

....„Sitä paitsi socialidemokraattisten kiihottajien kaikista sisällyksettömistä deklamaatioista huolimatta saksala-

laisissa ei ole lainkaan vallankumouksellista henkeä. Koko heidän luontonsa sysää heitä terveeseen, lainmukaisen kehityksen tielle”... (80)...

Saksalla ei ole sellaisia varmoja siirtomaita (markkinoita) kuin Englannilla (89)...

5. luku. „Maailmanvalta tai tuho”...

Italia yhtyi v. 1912 jälleen „kolmiliittoon”, *mutta tuskinpa* voitaneen luottaa siihen, jos sota syttyy (96)... (idem, 180).

Meidän on tuettava Itävaltaa sen Balkanin-politiikassa (6) ja yritettävä saada Tunisia Italialle (97).

Vallankumous on järkyttänyt Venäjää (100) — „armeija on epäluotettava” (100) etc., tokkopa Venäjä halunnee ryhtyä hyökkäyssotaan Saksaa vastaan (102)...

Ranskasta ei ole vaaraa Englannille, sillä Ranskan väestönkasvu on pysähdyksissä (107) ja Ranska on tyydyttänyt laajentumispyrkimyksensä (107) etc.

Jos Italia loittonee... „niin silloin käy mahdolliseksi melko huomattavan ylivoiman muodostaminen Saksaa ja Itävaltaa vastaan” (114)...

Vaara uhkaa meitä sekä maalta että mereltä (115) — me elämme latenttisen, mutta suuren murroksen kautta (115). Tämä on otettava huomioon, tämän „hämäävät... kaikkien valtioiden petollinen diplomaattijuonittelupeli ja *virallinen rauhanrakkaus*” (116). NB!!

On tehtävä tilit selviksi Ranskan kanssa hinnalla millä hyvänsä. „Ranska on lyötävä niin perinpohjaisesti, ettei se voisi asettua enää koskaan poikkipuolin tiellemme” (118).

Belgia... on puolueeton, mutta Ranska ja Englanti pyrkivät yhdistämään voimansa sen alueella (123)— „pitempiaikainen puolueettomuus on käsite, joka on yleensä ristiriidassa valtion olemuksen kanssa” (123)... „sen ylevimpien moraalitavoitteiden kanssa”... (123)... ha ha!!

...,30 sentin tykin valmistaminen vaatii kokonaisen vuoden” (141)...

varus-
tautumis-
aika...

7) 7. luku: „tulevan sotamme luonne”.

Eri valtioiden voimat... Numerotietoja... Ranskalla voi olla näet „mainioita mustien joukkoja” ha ha!! (150)...

Meillä (yhdessä Itävallan kanssa) on muka voimia vähemmän (?) kuin Ranskalla + Venäjällä, joten vajuus on korvattava laadulla (156)...

Merivoimat (vuoden 1912 „Nauticus'in” * mukaan) — Englannin laivasto on meidän laivastoamme > kuin kaksi kertaa voimakkaampi (170).

Venäjän turvana on sen laajuus (176) — sen osalta ei voi tulla kysymykseen olemassaolotaistelu... sivistyneet kansanosat ovat vallankumouksen kannalla (ibidem) kuten Venäjän ja Japanin sodan aikana (177), „yksimielinen kansallinen nousu” on tuskin mahdollinen (177).

Sveitsi, Belgia, Hollanti (ranskalaiset ja englantilaiset tulevat kulkemaan kahden viimeksi mainitun maan kautta)... „puolueettomuus on vain paperieste” (179).

Englanti pyrkii tuhoamaan laivastomme (184 ja seur. 8. luku: „Tuleva merisota”)... Se saattaa lamauttaa valtameren takaisen kaupankäyntimme (186)... Se linnoittaa Harwichia (189), rakentaa satamaa Rosythiin ja Scapa Flow'hun (191)... Meidän on kehitettävä voimaperäisesti ilmavoimia (195)... Meidän pitää pyrkiä kaikin voimin lyömään Ranskan laivasto mantereelta käsin (196) — „hävitysota” (196) Ranskaa vastaan... „Ranska on suurvaltana muserrettava ainaaksi” (196).

8) Vain maalla saavutettu voitto tarjoaa meille mahdollisuuksia merellä (199)... Venäjä + Ranska = 180 miljoonaa asukasta. Saksassa — 65 miljoonaa (201)... Suurennettava armeijaa... sotilaille asetetaan nyt suuremmat vaatimukset (205), tärkein merkitys on linjajoukoilla... On „hyökättävä” (206).

(„Kaaderijoukkoja”, vaan ei „reservijoukkoja”, 210.) Laatu on määrää tärkeämpi (213)... „sulkeisjärjestyksessä” ei voida taistella, yksilön merkitys suurenee, päällystön merkitys pienenee (214)...

Erikoisen tärkeää on valmistautuminen suurten sotilasmassojen kuljetuksiin (ja muonitukseen), tämä asettaa eri-

* Merenkulkuopas. Toim.

koisia tehtäviä (226 ja seur.). Tätä selitetään seikkaperäisemmin sotateknilliseltä puolelta...

Ratsuväen merkitys — tiedustelu ja „varmistus” (235)...

Tarvitaan järjestelyn „sulavuutta” (nopeutta, joustavuutta) (237)...

Valmistauduttava uudistamaan, ei saa kertailta vanhaa (247 ja seur.)...

Tarvitaan sotilashenkilöiden korkeampitasoista koulutusta — „yleistieteellisiä luentoja” (267) — sota-akatemioissa etc.

Meidän (Saksan) tulee osallistua maailmanpolitiikkaan (268, 269) — siihen tarvitaan merivoimia (12. luku: „Varustautuminen merisotaan”)... — merellä emme pysty hyökkäämään,— rannikkopuolustus etc.

24:n sentin tykit „on katsottava kerrassaan kelvottomiksi nykyaikaista meritaistelua varten” (276)...

...Uusi merilaki edellyttää 72 uuden sukellusveneen rakentamista (277),.. kolmas eskaaderi valmistuu vasta v. 1914 (278)...

Tsingtau on linnoitettava paremmin (282)...

Yllätyshyökkäyksiä:

Englanti 2—5. IX. 1807 Kööpenhaminaan

„ 11—12. VII. 1882 Aleksandriaan (Egypti)...

Italia Tripoliin ja turkkilaisten alusten kimppuun...

Olemme tehneet virheen, kun emme ole aikaisemmin „tehneet tilejä selviksi” Ranskan kanssa — syitä olisi löytynyt (287): „Pahin virhe, minkä Saksa on yleensä voinut politiikassaan tehdä, on mielestäni se, että se ei selvittänyt tilejään Ranskan kanssa silloin, kun maailmantilanne oli meille kyllin edullinen ja olisi voitu varmasti luottaa menestykseen. Tilaisuuksia siihen ei varmastikaan puuttunut” (287)...

Kansan kasvatuksen tulee olla *uskonnollisempaa* ja *isänmaallisempaa*, sosialidemokraattien (ja heidän antipatrioottisten vakaumuksiensa: 291) vastaista... (13. luku)...

„Jo nyt kaikista Saksassa syntyneistä sotilashenkilöistä vain 6.14% on kotoisin suurkaupungeista, 7.37% keskisuurista kaupungeista, 22.34% pienkaupungeista ja		NB armeijan kokoontulo >maalaisia

NB || kauppaloista ja 64.15% on maaseudulta ¹⁾,
 || vaikka väestön jakautuminen kaupungin ja
 || maaseudun välillä on kokonaan toisenlai-
 || nen” (s. 292)...

1905:	maaseutu	42.5%
	pienkaupungit	25.5
	keskisuuret ..	12.9
	suur ..	19.1

...,„Maaseutuväestö on kasvanut mitä kiinteämmin yhteen armeijan kanssa” (292)... kaupunkiväestö, sen laajat kerrokset „suhtautuvat armeijaan suorastaan vihamielisesti” (292)...

Sotilaskasvatuksen vaikutus on hyväatekevä ((armeija ei muka *vieroita* väestöä hyödyllisestä työnteosta, vaan *kasvattaa* [tätä kohtaa *ei ole* 13. luvussa]))... tehdastyö on vahingollista monessa suhteessa... lyhyt työpäivä on vahingollinen (294)...

Venäjällä (toisin kuin Japanissa) sivistyneiden luokkien mielestä isänmaallisuus on aikansa elänyt käsite etc. etc.—siitä tappiontoivojat (304)...

Hallituksen tulee pitää käsissään kansanomaista lehdistöä (305)...

oho!!!! || „Olisi mielestäni hyvä, jos voitaisiin pakot-
 || taa kaikki lehdet julkaisemaan hallituksen
 || tiettyjä tiedonantoja, jotta lukijat eivät saisi
 || sellaista yksipuolista käsitystä yhteiskun-
 || nallisista suhteista, jollaisen antaa puolue-
 || lehdistö” (306)...

10) „Sodan rahataloudellisessa ja poliittisessa valmistelussa” (14. luku) ei saa pitää johtotähtenä „pikkuporvarillista näkökantaa” (311)... ei saa tehdä myönnytyksiä „aikakauden pehmeämieliselle filantropialle” (312)...

¹⁾ Kreivi Posadowsky. „Asuntokysymys”. München 1910.

Kansanvarallisuus asukasta kohti markkoissa	Armeijan ja laivaston menot asukasta kohti markkoissa
Saksassa = 5—6 tuh.	16
Ranskassa osapuulleen saman verran	20
Englannissa 6—7 tuh.	29
	(s. 315)
Emigrantteja	Työttömiä työväenliittojen jäseniä
Saksasta 20 000 (1908)	4.4 %
Englannista 336 000 (1908)	10 %
Ranskasta	11.4 %
	(s. 318)

Saksan taloudellinen kehitys on nopeampi (316—7)...

Kansa, joka hukkaa vuosittain noin 5 miljardia tupakkaan ja väkijuomiin, voisi käyttää „muutamia satoja miljoonia” (320) kunniansa, itsenäisyytensä ja tulevaisuutensa puolustukseen. !!

Napoleon III pani v. 1870 toivonsa liittoutumiseen Itävallan kanssa (arkkiherttua Albrektin matka Pariisiin ja ranskalaisen kenraalin matka Wieniin... 326), mutta pettyi laskelmissaan...

Loppusanat (1913) — asemamme on muka huononnut. Balkanin sota, isku Turkille ja „kolmiliitolle”... Rauhantoiveet Englantiin nähden ovat kevytmielisyyttä... Englannin „lähentymisyrityksiä” on käytettävä siihen, että varus-taudutaan paremmin (343)...

((Itse kirja on kirjoitettu syksyllä 1911: s. 338)).

Loppu

RUEDORFFER. „NYKYISEN MAAILMANPOLITIIKAN PERUSPIIRTEET”

J. J. Ruedorffer. „Nykyisen maailmanpolitiikan peruspiirteet”. Berliini 1914. (XIII + 252 sivua.) (11

(Esipuhe päivätty lokakuulle 1913.)

Merkittävyttä tavoitteleva diplomaatin kirjapahanen, jossa hän hämäröittää fraaseilla Saksan porvariston

imperialistisia mielihaluja. Pääaiheena kansallisten ja kosmopoliittisten tendenssien kamppailu.

On olevinaan sosiologiaa ja filosofiaa = mitä typerintä uuskantilaisuuden mukaista lavertelua kansasta yksilönä, vertaamista metsään (toisteltu kymmeniä kertoja), jumalallisuudesta ynnä muuta samanlaista pötyä.

Aihe on oikeastaan nykyaikainen, mutta sitä on hämäröitytty lavertelemalla Aristoteleen „entelekiasta” j.n.e.

Toteuttaakseen lopullisesti suunnitelmansa Afrikassa (rautatie Kapkaupungista Kairoon) Englannin „tarvitsee enää vain selvittää välinsä Saksan ja Belgian kanssa” (94)...

NB |„Siis Portugali ja hieman vähemmässä määrässä myös Espanja ovat todellakin maita, jotka ovat riippuvaisia Englannin maailmanimperiumista. Japani ei kykene riistäytymään irti Englannin rahamarkkinoiden tukikohtia Etelä-Amerikkaan, koska Lontoon pörssi rahoittaa Etelä-Amerikan huomattavinta, suuren tulevaisuuden omaavaa valtiota, Argentiinaa, ja siis hallitsee sitä...

Englannin maailmanherrsus... nojaa paitsi merenherrsuteen kahteen muuhun tukipilariin: brittiläiseen kulttuuriyhteisyyteen ja Lontoon pörssiin” (95)...

12) Laajentumismahdollisuutta vailla olevana (Aasia on Venäjän, Pohjois-Afrikka Ranskan ja Italian) ja kummaltakin puolelta salvattuna, myöhästyneenä (siirtomaat on vallattu) Saksa on saatettu tukalaan asemaan ((2. luvun 7. §, s. 101 ja seur.)).

Marokon kysymyksessä sen piti antaa periksi Ranskalle (105).

„Saksan maailmanpolitiikan kohtalo ratkaistaan mantereella” (107)... „Saksan maailmanpolitiikkaa voidaan ehkä pitää mahdollisena ilman merenherrsuttakin, mutta missään tapauksessa se ei ole ajateltavissa ilman mannermaista valta-asemaa” (ibidem).

(voitto Euroopan mantereella — siinä koko asian ydin Saksan osalta)

Marokko... oli „perääntymistä” (108): meidän täytyi hieman perääntyä...

„Tämä Saksan maailmanpolitiikan luku kuvaa parhaiten valtakunnan kansainvälisen aseman omalaatuisuutta, sen

ekspansiomahdollisuuksien rajoittuneisuutta, maailmanpolitiikan ja mannermaisen politiikan yhteyttä, niiden seikkojen mutkallisuutta, jotka Saksan on otettava huomioon maailmanpolitiikassaan” (109)...

Saksalainen nationalismi on muka vielä nuorta... „noussukkaan maneerit” (112).

Amerikassa *kansa*, kansakunta on vasta muodostumassa (erikoisesti romaaniset ja slaavilaiset siirtolaisjoukot).

„Rahataloudellisessa suhteessa Argentiinaa voidaan pitää siirtomaana, jota hallitsee Lontoon pörssi” (133)... Etelä-Amerikan valtiot „ovat nykyään ja nähtävästi vielä kauan aikaa vastaisuudessaakin maailmanpolitiikan objekteja eivätkä subjekteja” (131)...

„Nykyinen Japani kärsii saavuttamiensa menestysten vuoksi” (137)— se ei kykene tulemaan toimeen siirtomaidensa kanssa, se ei ole vielä vaurastunut etc. ... (Japanilta puuttuu uskonnollista pohjaa: 138) ((jopa on idiootti!))... (13)

Kosmopoliittinen tendenssi — jaarittelua katolisuudesta... kulttuuri-ihanteesta...

„Pääoma” ja sen mahti...

„Kun tarkastelee tältä kannalta Euroopan suurvaltojen siirtomaavaltausten historiaa viime vuosikymmenien ajalta, niin on helppo huomata, että kaikki viime aikojen sodat, joihin Euroopan suurvallat ovat osallistuneet, ovat epäilemättä johtuneet pääoman eduista, vaikkei niitä olisikaan aloitettu välittömästi sen etujen vuoksi” * (157)... NB

„Sivistyneen maailman aineellisten etujen yhteenpoutuminen, yhtenäisen maailmantalouden muodostuminen on nykyisen politiikan peruseikkoja” (159)...

Kamppailu „osake-enemmistöstä” ** (161)... „Kaikilla taloudellisilla yrityksillä, joilla on välitön valtiollinen merkitys, kuten esim. rautateillä, kanavilla j.n.e., on nykyään kansallinen luonne, vaikka niiden pääoma olisi alkuperältään tai muodoltaan kansainvälistä” (161)...

Kansainvälinen oikeus ja kansainväliset sovinto-oikeudet? „Ylipäänsä sovinto-oikeudet toimivat välikappaleina vain sellaisten epäsuotavien sotien ehkäisemiseksi, jotka saattavat puhjeta odottamattomien selkkausten vuoksi ja (14

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 21. osa, s. 234. Toim.

** Sama. Toim.

jotka eivät koske kansakunnan elinetoja; mutta ei ole vielä koskaan eikä missään tapahtunut sellaista, että sovinto-oikeudet olisivat säännöstellleet kansakunnan elinkysymyksiä ja että niiden avulla olisi voitu välttää haluttuja sotia” (167)...

Kansainvälinen sosialistinen liike? (3. luvun 5. §, I osa, s. 172 ja seur.).

NB „Kansainvälinen sosialistinen liike voittaa, jos sen onnistuu saada työmies irtautumaan sisäisesti kansakunnastaan ja tehdä hänestä yksinomaan luokan jäsen, sillä sinänsä pelkät pakkokeinot, joilla kansallinen valtio saattaa yrittää vielä silloin sitoa itseensä työmiehen, osoittautuvat väistämättömästi myöhemmin käytettyinä tehottomiksi. Mutta jollei kansainvälinen sosialistinen liike siinä onnistu ja jos säilyvät vaikkapa vain tajuamattomina ne sisäiset siteet, jotka ovat yhdistämässä työmiestä elimistöön, jota sanotaan kansakunnaksi, niin kansainvälisen sosialismin voitto on oleva kysymyksenalaista niin kauan kuin nämä siteet ovat olemassa ja kääntyy tappioksi, mikäli ilmenee, että nämä siteet ovat lopultakin lujempia” * (173—174)...

15)

NB „Kurjistumista” ei muka ole eikä ole myöskään luokkaristiriitojen kärjistymistä (174). Kärkevä kansallinen taistelu ja nationalismi vetää puoleensa työläisiä (175)... „Voidaan siis sanoa, että vaikkakin sosialistinen liike on siitä pitäen” (viime aikoina) „saavuttanut valtavan laajuuden ja vaikka sosialistiset puolueet ovat kaikissa maissa tavattomasti voimistuneet ja lisänneet vaikutustaan, niin kansainvälisen momentin merkitys ja tehovoima liikkeessä ei ole tänä aikana suinkaan kasvanut, vaan on jopa pienentynyt” (175).

Viime vuosien vaalitaistelu on pakottanut Saksan sosialidemokraatteja „peittelemään tai löyhentämään” internationalismiaan (176)...

„...„Se” (Saksan sosialidemokratia) „on torjunut paheksuen vastustajiensa väitteen, että sodan syttyessä sosialidemokraatit yllyttäisivät vaikutuksensa alaisia työväenjoukkoja suuntaamaan aseet näiden komentajia vastaan

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 21. osa, s. 234. Toim.

ja yrittäisivät siis liitossa Ranskan sosialistien kanssa estää sodan; se katsoo loukkaukseksi jopa moitteen, ettei se ole kyllin isänmaallinen...

Kysymys („kansallis”-tendenssistä) on koko väittelyn keskiönä, se on muuttumassa sosialismin *ytimeksi*” * (176).

...,Vain siitä on kysymys, mikä aktuaalinen vaikutus on näillä” (internationalismia etc. puoltavilla työväen ja sosialististen puolueiden) „mielenosoituksilla poliittisiin tapahtumiin ja kansojen sekä näiden johtajien poliittisiin ratkaisuihin. Kaikissa valtioissa, missä kansallistunto on voimakas, se on varsin vähäinen. Yleensä voitaneen sanoa, että missään kysymyksissä, joissa hallitukset voivat vedota kansan kansallistuntoon, niiden ei tarvitse välittää lainkaan sosialististen puolueidensa internationalismista, eikä tähän mennessä ole luovuttu ainoatakaan kansallisesta sodasta siitä syystä, että olisi pelätty sosialistien suhtautuvan siihen vihamielisesti, eivätkä tämänlaiset syyt tule estämään vastaisuudessaakaan ainoatakaan so-
taa. Sosialismin pasifististen teorioiden vuoksi hallitukset koettavat mahdollisesti naamioida tarkoin aloitteensa kansallistunnolla, mutta se-
hän ei muuta lainkaan asian olemusta, vaan aiheuttaa korkeintaan joitakin muutoksia niissä poliittisissa muodoissa ja tekniikassa, joita poliitiikassa nykyään käytetään” ** (177—178).

NB

(16

!
NB
!

!!

jymäy-
tämme
muka
helpos-
ti!!

Vrt. s. 103: „Niinpä myös sosialidemokraattien täytyy parlamenttitoiminnassaan ja kansan keskuudessa harjoittamassaan agitaatiossa ottaa vuosi vuodelta yhä suuremmassa määrässä huomioon kansallinen peruste” (idem, s. 110).

Englannin siirtomaat säätävät suosintatulleja emämaata varten (206) — Kanada, Australia, Etelä-Afrikka ovat „tosiasiallisesti kohottaneet tullimaksuja ei-englantilaisien tuottajamaiden vastustamiseksi” (206)...

NB

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 21. osa, s. 234. *Toim.*

** Sama. *Toim.*

- 17) „Italian ja Ranskan välillä taitaa olla syntymässä ristiiriitaa valta-asemasta” (Välimerellä ja Afrikassa) (211)...
 ...,„Niin kauan kuin Venäjä voi laajentaa vähällä vaivalla aluettaan Mongolian ja Persian suunnalla, sen laajentumispyrkimykset eivät tule suuntautumaan Itävalta-Unkaria, Balkania eivätkä Konstantinopolia vastaan” (211)...
 „Kansalliselta perikadolta” Venäjän suojaa sen maantieteellinen asema (216) — „tappiolle joutessaan se saa pelätä korkeintaan vallankumouksen voittoa ja kehityksensä hidastumista (?)” (216)...
 Sotia ei voida nyt yleensä käydä muutoin kuin „tarpeen vaatiessa” (218), mutta mitä tämä merkitsee?

NB || „Sanallisesti on hyvin helppo tehdä ero puolustuksen ja hyökkäyksen välillä, mutta käytännössä on tavattoman vaikeaa ratkaista kiistattomasti, kuka on hyökkääjä ja kuka puolustautuu” (218).

„Ei ole totta, että nykyiset suurvallat eivät käytä aseitaan vaikka aseistautuvatkin” (219).— Nämä aseet „kalkyloidaan”, ne otetaan huomioon diplomaattisissa neuvotteiluissa, „painostettaessa” etc. etc.

- 18) NB || „Euroopan liitot ovat muodostuneet kahden suuren ristiriidan — Saksan ja Ranskan sekä Itävallan ja Venäjän välisen ristiriidan pohjalla” (224)...

„Mutta poliittisessa suhteessa sen (Englannin) menettely on täysin suunnitelmallista. Sen voimakas vaikutus Etelä-Amerikassa, varsinkin Argentiinassa, perustuu Lontoon pörssin emissiotoimintaan; samanlaatuista on myös osaksi Portugalin vasallimainen riippuvaisuus ja Englannin määräävä vaikutus Espanjassa” (235)...

NB || „Nykyinen Ranska antaa kirkkaimman kuvan finanssi-imperialismin menettelytavasta. Ranska ei ole tullut maailman pankkiiriksi suurten rikkauksiensa ansiosta, vaan pääomiensa likvidisyyden ansiosta. Saksa, Englanti ja Yhdysvallat ovat nykyään paljon rikkaampia, mutta millään näillä rikkaammista maista ei ole yhtä runsaasti vapaita, sijoitusta kaipaavia pääomia kuin Ranskalla” (235—236)...

Siihen on muka kaksi syytä: Ranskassa ollaan „säästelempiä” ja Ranskan talouselämä kaipaava vähemmän varoja.

Saksalaisia moititaan muka suotta siitä, etteivät he käyttäneet hyväkseen Marokon selkkausta eivätkä ottaneet vaa-

rin „sopivasta tilaisuudesta” — „pitää Espanja Ranskan-vastaisella kannalla” (236)...

„Sellaista tilaisuutta ei ole tarjoutunut koskaan, sillä Saksa ei ole saattanut edes haaveilla siitä, että se voisi katkoa ne finanssisiteet, jotka kytkevät Espanjan Ranskaan, ja ryhtyä itse rahoittamaan rahantarpeessa olevaa maata. Ranska on aina enemmän tai vähemmän näkyvästi antanut Itävallan ja Unkarin ymmärtää, että vain niiden ja Saksan ystävyiden ja Kolmiliiton vuoksi kummankin valtion rahantarpeen tyydyttäminen kohtaa vaikeuksia Pariisin pörssissä” (236)...

NB

NB

(19)

NB

...,Se, että Saksan valtakunta perustaa kansainvälisen poliittisen vaikutusvaltansa toistaiseksi vain vähäisessä määrässä lainojen myöntämiseen, johtuu ennen muuta siitä, että vaikka se onkin rikkaampi kuin Ranska, sen pääoma ei ole yhtä likvidiä” (237)... Saksa kehitty taloudellisesti nopeammin, se itse tarvitsee pääomaa...

...,Turkki on saanut usein tukea Saksan pankeilta vastustaessaan poliittisia lisäehtoja, joita Ranska on asettanut lainanannolle; aivan samoin on ollut asian laita Romanian, Unkarin suhteen ja muissakin tapauksissa. Yleensä voitaneen sanoa, että Ranskan harjoittaman finanssi-imperialismin vastustaminen on pakottava Saksankin lähtemään politiikassaan samalle tielle” (238).

NB

Loppu

MACKAY. „KIINA, KESKIVALIN TASAVALTA.
SEN ONGELMAT JA NÄKÖALAT”

Vapaaherra B. L. von Mackay. „Kiina, keskivälin tasavalta. Sen ongelmat ja näköalat”. Berliini 1914. ((264 sivua + liitteet.)) (20)

Lurjus, taantumusmies, typerys ja heittiö, joka on haalinut kymmenistä kirjapahasista parhaavia valheita „radikaaleista demokraateista” („kuomintangista” ja sen johtajasta Sun Jat-senista). Tieteellinen merkitys — nollanarvoinen. Ss. ?? Liite V. *Kuomin-*

NB ||| *tangilaisten lentolehtinen* = naiivia, *demokraattista* tasavaltaisuutta ((tekijä, ruoja, haukkuu sitä suotta)). [„Tasavallan paremmuuksien selittelyä”.]

Kirjallisuutta:

James Cantlie ja Sheridan Jones. „Sun Jat-sen ja Kiinan herääminen”. Lontoo 1913.

Vosberg-Rekow. „Vallankumous Aasiassa”. Berliini 1912.

Joseph Schön. „Venäjän tarkoitusperät Kiinassa”. Wien 1900.

M. v. Brandt. „Itä-Aasian ongelmia”. Berliini 1897.

Wilhelm Schüler. „Kiinan uusimman historian ääri-
viivat”. Berliini 1913.

Luvussa „Maailmanpoliittiset levottomuudet ja yhten-
törmäykset” (13. luku) kerrotaan lyhyesti Kiinan ryöväyk-
sestä, jota ovat harjoittaneet Venäjä (Mongolia) [salainen
sopimus Urgassa v. 1912], Venäjä + Japani (Mantsuria.
Venäjän + Japanin salainen sopimus 8. VII. 1912), Eng-
lanti (Tiibetti), Saksa (Kiautshou)* j.n.e.

ss. 222—224: kirjoitettu sen jälkeen kun japanilai-
set esittivät ultimaatuminsa Saksalle (elo- tai syys-
kuussa 1914)—haukutaan hurjasti Englantia, syystä
että se harjoittaa „politiikkaa, jonka määräävät vain
puotimiesten ja rahasäkin edut” (223), on tehnyt
rikoksen eurooppalaista sivistystä vastaan etc. etc.

!!! ||| Tekijä itse puoltaa „Saksan asemien laajentamista
Kiinassa” (228)...

Saksan osuus Kiinan kaupassa = 4,2%, *todelli-
suudessa* (muka) (NB) > 7% ja jopa 25% (!?!),
jos otetaan saksalaisten koko tavaravaihto.

Englannin osuus Kiinan kaupassa = 50%, *todelli-
suudessa* — 21% (s. 232).

NB ||| „...,samoin kuin 'kansainvälinen' pääoma muuttuu
nykyisten imperialististen pyrkimysten vaikutuksesta
yhä kansallisemmaksi, niin myös sen koneiston, jota
me sanomme maailmantaloudeksi, täytyy yhä suurem-
massa määrässä noudattaa suurvaltojen kansallisen
talouden lakeja” (235).

* Nykyinen nimi Tszjaosjan. *Toim.*

((14. luvussa: „Saksan kutsumus”))

Englanti ja Yhdysvallat „myönsivät yksistään viime vuonna 18 miljoonaa markkaa Shantungin, Hankoun ja Hongkongin uusien korkeakoulujen perustamista varten” (236) — tähän summaan verrattuna kaikki, mitä Saksa on saman ajan kuluessa antanut, „tuntuu mitättömältä”. Entä mistä nämä varat on saatu? Päälähteenä ovat Kiinassa olevat englantilaisten ja amerikkalaisten kapitalistien suuret kauppa- ja teollisuusyritykset!!

Englannilla on „meritullilaitoksessaan” „monta sataa” kiinan kieltä taitavaa virkamiestä („kokenut virkamies”) — pioneereja (239)...

Belgia ja sen kauppaedut Kiinassa (243): „Société d'Etudes des Chemin de Fer en Chine” — sillä on Kiinassa toimilupa *rautatietä* varten.

s. 245 — kartta suunnitelluista (ja olemassa olevista) Kiinan rautateistä, jotka kuuluvat kolmelle ryhmälle

- (NB) 1) saksalaiselle — — — (keskisuuri)
 2) englantilaiselle — — — (pienin)
 3) venäläis-ranskalais-belgialaiselle (suurin)

Hennigin mukaan („Maailman liikenneyhteydet”, Leipzig 1909) ovat olemassa jo radat:

- 1) Peking — Tientsin (ja edelleen Dalniin saakka)
- 2) Kiautshou — Tsinanfu *
- 3) Peking — *Hankou*
- 4) Shanghai — Pukou

...,Jangtsekiangin sualue on Ison-Britannian itäaasialainen Shatt-el-Arab ja Jangtsekiang-joen etupiiri on sen itäaasialainen etelä-Persia” (246—7)...

Englantilaiset ja saksalaiset rakentavat yhdessä Tientsin — Pukoun rataa (247).

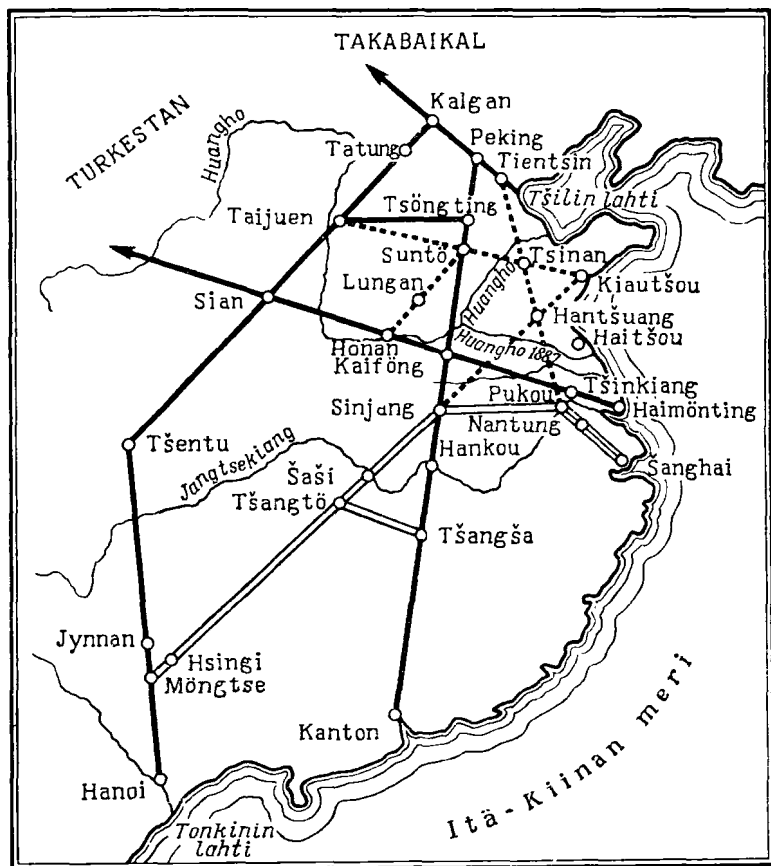
Englannilla on Kiinassa rautatietoimilupia 1900 kilometrille (247)...

Saksalla on Kiinassa rautatietoimilupia 700 kilometrille (248)...

Kiinan suurtehtäviä ovat maan vesitys- ja kuivaustyöt — tässä suhteessa saksalainen tekniikka on kaikkien muiden edellä (254—5 ja seur.)...

* Nykyinen nimi Tsinan. *Toim.*

Mackay, s. 245

Kiinan olemassa olevat ja suunnitellut rautatiet

- ranskalais-venäläis-belgialainen ryhmä
- - - - saksalainen ryhmä
- ==== englantilainen ryhmä
- ==== ((— ei tiedetä, „kenen” ratoja))

Kiinalaisten myötätunnon ei pitäisi muka olla
 „Uuden maailman radikaalisen demokratismin” eikä
 anglosaksien perustuslaillisuuden ja „virttyneen
 kuningasvallan” puolella, vaan monarkistisen Saksan
 puolella (257). |||

Ja edelleen puhutaan pitkälti, ikävästi ja typerästi
 saksalaisen kulttuurin ihannoista... |||

(22)

Loppu

LUCAS. „SUURI ROOMA JA SUURI BRITANNIA” *

Sir C. P. Lucas. „Suuri Rooma ja Suuri Britannia”.
Oxford 1912. (184 sivua.)

(Melko sisällyksetöntä, enimmäkseen juridis-följeton-
 gimaista, isottelevaa, paisuttelevaa Rooman ja Britannian
 vertailua. Huomionarvoista vain eräät imperialismia luon-
 nehtivat seikat:)

65 — Eräät osat Algeriasta olivat Rooman aikoina parem-
 min viljeltyjä (irrigaatio) kuin nykyään. (*Arnold.*
 „Rooman maakuntien hallinta”).

66 — Australian arteesiset kaivot (Englannin aikaansa-
 nosta) (syvyys 5 000 jalkaa)...

68 — Taistelu malariakuumetta vastaan siirtomaissa (eng-
 lantilaisia lääkäreitä)...

(Ronald Ross)
 (Lordi Lister)

(idem 70—71)

76—77: Roomalaisilla sota kulki kaupan edellä. Englanti-
 laisilla *vice versa* (siirtomaissa)
 (rauha, kaupankäynti etc.)

80: Mutta 18. vuosisadalla oli sotiakin (Kanada, Austra-
 lia)

86... Vanhoja etuoikeutettuja yhtiöitä

„East India Co” vuoteen 1858 }
 „Hudson Bay Co” ” 1869 }

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 21. osa, s. 234 ja 22. osa, s. 251. *Toim.*

Uusia: „Royal Niger Co”
„South Africa Co” (1880—1890)

- 91: Orjuus oli meillä (Länsi-Intia) poikkeuksellista [Arkipäiväinen kerskaileva nationalisti...]
- 94: Roomalaiset eivät välittäneet rodusta, eivät syrjineet neekereitä.
- 23) 96—7: „Värillisillä” ei ole samoja oikeuksia nykyisessä brittiläisessä imperiumissa: Intiassa heillä ei ole äänioikeutta, heitä ei oteta virkamiehiksi etc. etc.
- 98: „Nykyään brittiläisen imperiumin itsehallinnollisten alueiden värillisillä alkuasukkailla ei useimmissa tapauksissa ole äänioikeutta, vaikka he ovatkin Britannian alamaisia, niin on laita esimerkiksi Australiassa, eräissä Etelä-Afrikan osissa ja brittiläisessä Kolumbiassa”...
- 99: neekerien maahanmuuttoa rajoitetaan j.n.e.
- NB || 103: „Imperiumissamme, kun valkoihaiset työläiset tekevät työtä punaihoisten rinnalla, kuten esim. Etelä-Afrikassa, he eivät tee sitä työtovereina, vaan valkoihainen työläinen on pikemminkin punaihoisen työnvalvoja.”
- 107 — Australaasiassa valkoihaiset työläiset vastustavat neekereitä ja keltaihoisia kuin hinnan polkijoita...
- 142: Brittiläisen imperiumin kaksi osaa
1) herruusalue (herruus „alempiin” rotuihin nähden) ((Intia, Egypti etc.))
2) settlement-alue (brittiläisten asuttaminen siirtomaihin: Australia, Amerikka etc.)
- 175 — Mitä tulee vapaakauppaan ja protektionismiin, tekijä on „imperiumin suosimisen” (175), „viisaan opportunismin” (176) kannalla.
„Imperiumin suosiminen on se tavoite, johon pitää pyrkiä. Tähän tavoitteeseen on kuljettava askel askeleelta” (176).
- 176—7... „Tällaisten Britanniaa riippuvaisten maiden olemassaolo voi olla ja varmasti onkin tärkeimpänä tekijänä kiihottamassa itsehallinnollisia dominioita pysymään brittiläisen imperiumin puitteissa”,— sillä kaikki varttuneet kansallisvaltiot (Espanja, Portugali, Ranska, Saksa j.n.e.) kaipaavat siirtomaita, mutta

nepä ovatkin jo kaikki vallattuja ja enimmäkseen Ison-Britannian käsissä ((nekin (Australia etc.) muka hyöttyvät harjoittamastamme Intian, Egyptin j.n.e. ryöväyksestä))

Kirjallisuutta: Bampfylde Fuller. „Kuvauksia intialaisen elämästä ja luonteesta”. 1910.

Cromer. „Muinainen ja nykyaikainen imperialismi”.

BELGER. „SOSIALIDEMOKRATIA SODAN JÄLKEEN” *

Erwin Belger (sosialidemokraattien vastaisen valtakunnallisen liiton entinen pääsihteeri). „*Sosialidemokratia sodan jälkeen*”. (60 pfennigiä.) Berliini 1915 (Berliini Loun. 11. Saksalainen kustannusliike Concordia). (45 sivua.) (24

3 — kehutaan „heidän (sosialidemokraattien) moitteetonta, arvokasta käyttäytymistä”...

6 — „Rosa Luxemburg” — muutamia kiukkuisia hyökkäyksiä häntä vastaan; vastustetaan „bandiittimaista puoluelehdistöä” (6) j.n.e.

9 — valtiopäivien istunnot elokuun 4 ja 5 päivänä... „ilahduttivat meitä suuresti”... „sosialidemokraattien 'Jaa!' oli näkymän valopilkku” (10)...

...,„Siten se (sosialidemokratia) voi astua otsa kirkkaana kansainvälisen tuomioistuimen eteen jossakin maailman puoluepäivillä” (13)...

...Valtakunnallinen liittomme kuolee muka nyt (16)...

...,„Voidaanko kuvitella parempaa saksalaista kuin on Mannheimin sankari tri Frank, tämä Saksan sosialidemokratian lemmikki?” (21)...

(Elokuun 4 pnä) „maailma eli vertaansa vailla olevan historiallisen murroshetken” (21)...

...,„On vaikea kuvitella, että joku muuttuisi taas yhtäkkiä *kansallismielisestä* saksalaisesta vannoutuneeksi *internationalistiksi*. Tämä sota on painava kaikkien sydämeen niin syväälle käsitteet 'kansallinen' ja 'saksalainen', ettei kukaan voi niistä enää vapautua” (26)...

...,„Se, joka aikaisemmin, vielä 15 vuotta sitten, joutui kuulemaan julkisissa kokouksissa sosialidemokraatti- (25

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 21. osa, s. 234. Toim.

puhujia, sai useinkin ihmetellä, että järkevät ihmiset saattoivat yleensä ottaa vakavalta kannalta heidän siivottomat, vihaa uhkuvat ja painostavat häväistyspuheensa ja taputtaa niille hurjasti käsiään. Mutta se, joka on käynyt usein sosialidemokraattien kokouksissa viimeksi kuluneiden 10 vuoden aikana, on saanut entistä suuremmaksi ilokseen nähdä, että niin puhujien kuin joukkojenkin taso on kohonnut" (32)...

Luokkaviha, juuri se on pahan juuri (33 ja seur.).

...,Minne ovat kadonneet luokkaeroavuudet? Nykyään ei ole enää *mitään* puolueita, vielä vähemmän luokkajakoa. Upseeri"... viilari j.n.e. (36)...

Keisarin poika ja Baijerin sosialidemokraattisten nuorisoyhdistysten johtaja Michael Schwarz palkittiin samantlaisella „rautaristillä" (36)... „Voiko tämä mies, jonka kutsui taistelulentäälle isänmaanrakkaus... sallia enää koskaan, että hänen nuoret kannattajansa tuntisivat vihaa hänen vuoden 1914 aikaisten taistelutoveriensa poikia kohtaan? Eipä tietenkään, ellei hän vain halua sylkäistä kaikelle sille, mikä on hyvää"... (36)...

...,Taktiikan muutoksen tulevat seuraukset"... „Oppositio hintaan mihin hyvänsä" „oli vaarallinen ase" y.m.s.

„Voivatko nämä periaatteet pysyä muuttumattomina vastaisuudessakin? Sen, joka tahtoo olla rehellinen itseään ja muita kohtaan, täytyy sanoa: *ei!*" (38)...

26) „Puolueena sosialidemokratian" tulee pysyä (41) vapaana „utopioista" (43), „väkivalta"-aatteista, „järjetömyydestä" (41)... „*aitona*" (kursivointi tekijän) „työväenpuolueena"... „*kansallisenä*" puolueena.

...,Sodan jälkeen meillä saksalaisilla tulee olemaan vieläkin vähemmän perusteita *internationaalisten utoopisten aatteiden* levittämiseen" (44)...

...,Saamansa kokemuksen perusteella *saksalaisten* työläisten pitäisi, kuten edellä olemme jo huomauttaneet, punnita kylmäverisesti asiaa ja luopua lopullisesti sosialidemokratian internationaalisista pyrkimyksistä"... (44)

Eikö muka hallitus — sosialidemokraattisen puolueen hallitus — ole taistellut ranskalaisten, Kansainvälisen sosialistisen toimiston Toimeenpanevan komitean valheita vastaan (45) j.n.e.

...,Kun ryhdytään muokkaamaan uudelleen koko vanhentunutta Erfurtin ohjelmaa — ja senhän täytyy joskus tapah-

tua —, tehtäköön vastaavat johtopäätökset ja poistettakoon ohjelmasta ennen muuta internationaaliset periaatteet”... (45)

Puolueen tulee „tunnustaa kuuluvansa kansakuntaan” (45)...

Työläisten puolta on pitävä silloin Saksan työväenpuolue, joka ei ole internationaalinen eikä „toimi mullistuksen hyväksi”... „vaan tunnustaa kansallisaatteen voiman valmiina asialliseen, rauhantahtoiseen sopimukseen ja puolustaa tarmokkaasti kannattajiensa etuja” (45) (alle-viivaus tekijän).

((Kirjасыn loppusanat)).

Loppu

ROHRBACH. „MIKSI TÄMÄ ON SAKSALAISTEN SOTAA!”

„Saksan sota”. 1. vihko (50 pfennigiä) (Berliini 1914). (27)
Paul Rohrbach. „Miksi tämä on saksalaisten sota!”

Shovinistista hysteriaa „mätää rauhaa” vastaan... Vain me muka taistelemme olemassaolomme puolesta, Ranska ja Venäjä sotivat „kansalliskiihkon sokaisemina” (24), Englanti itsekkäiden etujensa vuoksi („merirosvojen sota” — 24)...

...,Todellisuudessa meidän samoin kuin Itävalta-Unkarin valittavana ei ollut sota tai rauha, vaan sota joko nyt tai vuoden taikka parin kuluttua; mutta silloin sota olisi ollut meille verrattomasti vaarallisempi” (22)...

...,Voidaan olettaa, että Ranskan ja Venäjän sotilasjohto suunnitteli hyökätä Saksan ja Itävallan kimppuun vuoden 1916 alussa tai alkupuoliskolla” (20)...

WALTERSHAUSEN. „PÄÄOMIEN ULKOMAILLE SIOJTTAMISEN KANSANTALOUDELLINEN JÄRJESTELMÄ”

Vapaaherra A. Sartorius von Waltershausen. „Pääomien ulkomaille sijoittamisen kansantaloudellinen järjestelmä” *. Berliini 1907. (442 sivua.) (28)

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 21. osa, s. 234 ja 22. osa, ss. 254 ja 268. Toim.

(Teos on jaoteltu neljäksi kirjaksi... ehdin enimmältä osaltaan vain selailemaan ja poimimaan sen, mikä on tärkeintä.)

Argentiina = „todellisuudessa Englannin kauppasiirtomaan” (45—6), „Englanti on sijoittanut sinne yli 50 miljoonaa puntia” (46)...

$$50 \times 25 = 1\,250 \text{ milj. frangia} = 1\frac{1}{4} \text{ mrd. frangia}$$

Ranskalaisia pääomia

Venäjällä	noin 9—10 miljardia fr	(vuoden 1906 arvion mukaan)	(s. 48)
Belgiassa	.. 0.6		
Englannissa	.. 0.9		
Sveitsissä	.. 0.4	(ja aina 1.0 saakka)	
Saksassa	.. 0.2—0.3	(Leroy-Beaulieu. „L'Économiste Français”, 1902. II, s. 449 ja seur.)	
Espanjassa	3 miljardia frangia		(s. 53)...
Tuntsiassa	512 miljoonaa frangia...		(s. 50)

Ranskalaisia pääomia ulkomailla

30 mrd. fr	(s. 55)	(L.-Beaulieu, ibidem)
34		(L.-Beaulieu: s. 98)
(*) 40		(1905: tekijän arvio, s. 98)

Englantilaisia pääomia Amerikassa (1857) — 80 milj. puntia (s. 62 — Marxin „Pääoman” mukaan, III, 2, s. 15, huomautus) ⁵¹

Saksalaisia pääomia ulkomailla [vain arvopaperit]	no. 10 mrd. markkaa (1892)	(s. 101)...	„On laskettu, että Englanti saa nykyään Yhdysvalloista pääomanvoittojen ja -korkojen muodossa noin 1 miljardi markkaa” (68).
no. 16	(tekijän arvio, s. 102, vuodelle 1906)		
+ 10 mutta kuin arvopapereita	(s. 104)		(*) Englantilaisia pääomia ulkomailla (Spe-
(*) 26 mrd. markkaa			

saksalaisia pääomia *Saksan* siirtomaissa (1904) = 370 miljoonaa markkaa (s. 133)

yerin arvio vuodelle 1900) = 2 500 miljoonaa puntaa (s. 94).

× 20 = 50 mrd. markkaa

B. Harms (*) Ergo (1905)

(s. 234 ja seur.)

70 — 65

35 — 34

35 — 35

140 134

miljar-
dia
mk

Englanti 55

Ranska 32

Saksa 26

113

+ 50 miljoonaa vuodessa
× 5 (1901—5)

250 × 20 = 5 000

5 + 50 = 55 minun laskel-
mani

Ulkomaisia pääomia

Itävalta-Unkarissa (1903) =

(s. 107)

9 809 milj. kruunua

{	siinä luvussa	Saksa.....	4 653	}
		Ranska	3 270	
		Hollanti	647	
		Englanti	356	
		Belgia	243	
		Sveitsi	242	
		muut	398	

(*Idem* B. Harms. „Maailmantalouden ongelmia”, Jena, 1912, s. 236.

Romanian öljy

(1905) (ss. 145—6):

Pääomia (yksityisiä)	miljoonaa frangia
Saksa.....	—92,1
Hollanti	— 8,0
Englanti	— 5,2
Ranska.....	— 6,5
Belgia.....	— 4,0
Italia.....	— 7,5
Amerikka.....	— 5,0

Siirtomaapankit (1905)

(haaraosastoja)

(29

	haara- osastoja	pääomia miljoonaa nissa
Englanti (s. 151)	2 136	35,5 puntaa
	+ 175	17,2 „
Ranska	136	328 frangia
Hollanti	67	98,3 gul- denia
Saksa (s. 152)	87	60 mark- kaa

Belgialaisia pääomia Venäjällä (1900) = 494 miljoonaa frangia (s. 182)

Ulkomaaisia pääomia Amerikan Yhdysvalloissa (s. 240).

Amerikan lainat (1902):
3 miljardia dollaria
yrityksissä etc.

Englanti — 4 mrd. markkaa (osapuull.) (s. 242)

Saksa 2 " "

Ranska 450 miljoonaa frangia

..., Suuret rahamarkkinat pysyvät nykyään usein tasapainossa keskenään, mutta erikoisista seikoista riippuen painopiste siirtyy vuoroin Lontooseen, vuoroin Pariisiin, vuoroin New Yorkiin" (251)...

Amerikkalaisia pääomia Meksikossa (1902) — 500 miljoonaa dollaria (s. 243)... *Kuubassa* — 159 miljoonaa dollaria (s. 244).

vuodesta 1900 ne „ovat menestyneet valtavasti" Brasiliassa (243)...

kaikkiaan *amerikkalaisista* pääomaa ulkomailla (s. 245).

	miljoonaa dollaria	
(1897) —	600	— 800
(1902) —	1 300	— 1 500

Vv. 1870—1 Leroy-Beaulieu arvioi Ranskan (kansallisuus-)varallisuuden 140 mrd. frangiksi, vuotuiset säästöt 2 miljardiksi frangiksi (s. 348, luku: „Vientipääoma ja sota"); ulkomaistapääomaa = 15 miljardia (tulot niistä = 600—700 miljoonaa).

Valtiovelka

Venäjän (1906)

— 9 mrd. ruplaa eli
20 " markkaa
(s. 292—3)

niistä 9—10 " markkaa
Ranskalle

2—3 " markkaa
Saksalle,

lopun Englannille,
Hollannille,

Itävalle (!)

Neljäs kirja — „Vientikapitalismi ja yhteiskunta” (357—442) on omistettu pääasiallisesti „koroillaeläjävaltiota” koskevalle kysymykselle (esimerkkinä Hollanti) — nyt ovat muuttumassa sellaisiksi Englanti ja Ranska — „Saksan maailmantaloudelliset tehtävät” (4. kirjan III luku):

Tässä luvussa tekijä osoittaa olevansa kyllin selvästi saksalainen isänmaallinen imperialisti. Hän on Afrikan vaikutuspiirien (ja sieltä saatavien liikevoittojen) rauhanomaisen jaon *kannalla* j.n.e. (ss. 424—5 y.m.), mutta on *täysin valmis sotaan* (440 lopussa)... Aseistautumisen kannalla...

...,Kiina, Marokko, Kongon valtio, Turkin imperiumi, Venäjä... tarjoavat yhä vielä tiettyjä näköaloja kapitalisteille ja yrittäjille” (423)...

...,Afrikka... Euroopan perintötila” (425), jos Amerikka jätetään (konzedieren) Yhdysvalloille. || NB (30

...,Eurooppalaisen pääoman viennin suuri tulevaisuus on Kap Blancon ja Kap Agulhasin välillä” (425)... || NB

Sosialisteilla (siteerataan Marxia ja Engelsiä) on muka „utopioita”... Nykyinen yhteiskuntajärjestelmä tarjoaa todellisuudessa mainioita näköaloja työläisille. Suurin osa rikkaista on lähtöisin työväen ja pieneläjien keskuudesta (vrt. muka *C. Schmidt-Weißfels*, „Nykyisten rikkauksien historiaa”, Berliini 1893, „jossa on opettavaisia esimerkkejä, Borsig oli esim. kirvesmies, Krupp metallityömies, Leitenberger pikutehtailija, Lanna telakkatyöläinen... Siemens vuokramies... Dreyse viilari... Rothschild pikkukauppias” j.n.e.)... || NB

Me saksalaiset emme muka osaa vielä antaa yhtä suurta arvoa ja merkitystä siirtomaillemme kuin englantilaiset (434)...

Työläisille on luokkana taloudellista etua siirtomaista ja maailmanpolitiikasta... Sosialismi merkitsee lamaa: „Häpeämättömät demagogit rohkenevat julistaa tätä järjettömyyttä poliittisesti epäkypsille työläisjoukoille rauhan ja yltäkyläisyyden evankeliumina” (437)...

...,„Sosialidemokraattimme eivät halua edes kuulla yleisen kansallisen hyvinvoinnin jatkuvasta kohoumisesta... He pyrkivät yhdistämään kaikkien maiden proletaarit voidakseen hävittää kapitalistisen yhteis- ||

NB kunnan. Tunnettua on, ettei tämä aate ole osoittautunut kestäväksi enempää agitaation kuin myöskään minkäänlaisten hyödyllisten sosiaalisten tulosten mielessä. Minkä vuoksi pitäisi vaatia vanhojen asumusten hajottamista, jollei voida rakentaa uutta yhteistä taloa? Tähän ei voida vastata millään muulla, paitsi pelkillä agitatorisilla fraaseilla, jotka asetetaan elämäntäyteisen kansakunta-käsitteen vastakohtaksi” (438)...

Kehuu englantilaisten työläisten „realismia ” (438 ja 9) (maahanmuuton vastustaminen) ja toivoo samaa saksalaisilta...

NB saman tekijän „Aineistoa Keski-Euroopan taloudellista liittoa koskevaan kysymykseen”, julkaistu „Zeitschrift für Sozialwissenschaft’issa”, V nide, 7.—11. viikko.

Loppu

HENNIG. „MAAILMAN LIIKENNEYHTEYDET”

31) Richard Hennig. „Maailman liikenneyhteydet”, Leipzig 1909 (284 s.).

Enimmältään pelkkää kerrontaa, rautateiden luettelemista, karttoja etc.

Afrikka: rautatiet (1907) (s. 213)

	km	„rakenteilla olevia tai lopullisesti suunniteltuja”
Brittiläiset siirtomaat	13 117	15 113
Egypti	5 252	6 956
(Englanti)	$\Sigma = 18\,369$	22 069
Ranskan siirtomaat	5 657	9 849
Portugalin ..	1 173	2 313
Saksan ..	1 338	1 988
Belgian ..	642	—
Italian ..	115	115
Yhteensä	27 354	36 334

On mielenkiintoisia mainintoja taistelusta, jota suurvaltat käyvät mitä julkeimmalla tavalla toimiluvista (rautatietoimiluvista, esim. Kiinassa), puijauksesta j.n.e. j.n.e.

HELFFERICH. „SAKSAN KANSANVARALLISUUS”

Tri Karl Helfferich („Deutsche Bankin” johtaja).
„Saksan kansanvarallisuus v. 1888—1913”. Berliini 1913.

Kehuskelua... Ylistelevä arkipäiväinen tekele

Köykäinen, kehuskelua

Saksan kansallistulo noin 40 miljardia vuodessa, versus 22—25 vuonna 1895; 40 miljardista käytetään noin 7 yhteiskunnallisiin tarkoituksiin, noin 25 yksityisiin tarpeisiin, noin 8 kasaamiseen = 40 (s. 123). Saksan kansallisuus > 300 ⁽¹⁾ mrd. vuodessa; versus 200 vuonna 1895.

s. 114:		mrd. markkaa	henkeä kohti (markkaa)
Saksassa kansallisuus	=	290—320	4 500—4 900
Ranskassa	..	232,5	5 924
Englannissa	..	(287 mrd. frangia)	(7 314 frangia)
Yhdysvalloissa	..	230—260	5 100—5 800
		500	5 500

(ss. 99—100)

	(1908)	henkeä kohti
Saksan kansallistulo	— 35 mrd. markkaa	555
Ranskan	.. — 20 ..	514
Englannin	.. — 35 ..	815

(s. 61)	Hiilientuotanto (miljoonaa tonnia)			Raakaraudantuotanto (tuhatta tonnia)		
	1886	1911	+ %	1887	1911	+ %
Yhdysvallat	103.1	450.2	+336.6	6 520	24 028	368.5*
Iso-Britannia	160.0	276.2	+ 72.6	7 681	10 033	30.6
Saksa	73.7	234.5	+218.1	4 024	15 574	387.0*
Venäjä				612	3 588	486.3
Itävalta-Unkari	20.8	49.2	+136.5			
Ranska	19.9	39.3	+ 97.5	1 568	4 411	281.3*
Belgia	17.3	23.1	+ 33.5	756	2 106	178.6

(1) siinä luvussa 20 mrd. markkaa pääomansijoituksia ulkomailla (s. 113).

CROMER. „MUINAINEN JA NYKYAIKAINEN IMPERIALISMI”

33) Jaarli Cromer. „*Muinainen ja nykyaikainen imperialismi*” **. Lontoo 1910. (143 sivua.)

Miltei nolla. Englantilaisen imperialistin ja virkaherran merkityksellisyyttä tavoittelevaa jaarittelua, näennäistä oppineisuutta, lukemattomia lainauksia roomalaisten kirjailijain teoksista. Mies lopettaa ulvomalla Intian säilyttämisen *puolesta* ja niitä vastaan, jotka olettavat mahdolliseksi sen eroamisen. Intian vapauttaminen olisi „rikos sivilisaatiota vastaan” (123)... j.n.e. j.n.e.

Rinnastavaa vertailua Roomaan, byrokraatin ajatuksia ja neuvoja, jotka ovat luonteeltaan miltei yksinomaan „hallinnollisia” — siinä kaikki.

s. 101: Intiassa („Intian väenlasku”, s. 173) kirjoittaa ja lukee englantia jokaisesta 10 000 miehestä 90 ja jokaisesta 10 000 naisesta 10 (101)...

103: hyvä, kun emme vastustaneet hollannin kielen opetusta Etelä-Afrikassa: tuo kieli kuolee nyt itsensä...

107: vihaa ja kiukkua „säälittävää nuorukaista” (Dhingra) kohtaan, joka murhasi sir Wyllie Curzonin (ja kirjoitti englannin kielellä puolustuspuheensa)...

110: siteeraa „Journal of the Statistical Society”, XLI nide: *Walford*. „Maailman nälänhädät”...

* Näin on Helfferichillä. *Toim.*

** Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 251. *Toim.*

(350 nälänhätätapausta). Intiassa on ollut tapauksia, jolloin nälkään on kuollut 3—10 *miljoonaa* (111)... *Romesh Dutt*. „Nälänhätä Intiassa” (sitaatti 113).

- 122: Intiassa puhutaan 147 kieltä; 276 miljoonaa puhuu 23 eri kieltä („Intian väenlasku”, s. 248)...
- 124, huomautus: neuvo nuorille englantilaisille, että he „lukisivat, tutkisivat ja oppisivat” „Intian kapinan” historiaa ja „ottaisivat siitä vaarin”...
-